

яке дає онлайн-спілкування порівняно із спілкування наживо. Відтак, учасник відчуває себе розкутіше та впевненіше і поводить та висловлюється сміливіше, іноді забираючи можливість висловитись у інших. І якщо в аудиторному форматі такий хід подій досить легко може бути врегульований тренерським втручанням, то в форматі онлайн все згадане може створити додаткові труднощі для тренера при забезпеченні активної участі і рівних можливостей вираження своєї позиції для всіх учасників тренінгу.

Враховуючи також необхідність конструктивної тренінгової взаємодії і активного фідбеку від групи, який сприяє засвоєнню навчального матеріалу, та наявність жорсткого таймінгу, тренінг в умовах онлайн-формату потребує від тренера додаткових творчих зусиль як щодо його ведення, так і щодо пошуку можливостей його подальшої адаптації до медіапростору без втрат в навчальній якості заняття, а також – щодо розробки і впровадження нових видів та форм дистанційного тренінгового навчання.

І. М. Бушай, Є. Фридман

ПСИХОКОРЕКЦІЯ ОБРАЗУ СВІТУ ШКОЛЯРІВ

ВСТУП. Ефективність застосування на практиці методології корекції та розвитку образу світу пов'язано із правильним розумінням сутності шкільного навчання і виховання, як основних заходів впливу на особистість дитини. На практиці нерідко має місце нерозуміння основ цього процесу, як наслідок підміна понять навчання і виховання. З цього приводу В. Д. Менделевич пише: “Непорозуміння цілей і сутності виховання ґрунтується на нездатності і невмінні батьків розрізнити два процеси: навчання і тренінг (дресура)” [5, с. 342]. В однаковій мірі висловлене положення стосується діяльності всіх учасників навчального шкільного процесу.

Виклад основного матеріалу. У психології виховання будь-яка взаємодія учня із оточуючим соціальним середовищем (батьки, вчителі, психологи, класний колектив і т. д.) полягає у перетворенні зовнішнього впливу у внутрішні вимоги до себе, що спонукає до формування певного образу світу, типу поведінки [2,3,4]. Психологічна корекція образу світу учнів та їх поведінки відбувається безпосередньо із вихованням, навчанням та розвитком особистості, але є самостійним процесом, що охоплює оволодіння знаннями, способами дій, усвідомлення мотивів.

У контексті нашого дослідження зазначимо, що пізнання нового та формування дій і навичок є, по суті, процесом збагачення образу світу дитини відповідно до її вікового розвитку. Кількісні та якісні зміни світогляду учнів завдяки шкільному навчання, спілкуванню із дорослими, однолітками неодмінно позначаються на стимуляції рефлексії власного “Я”, позитивних змін поведінки у напрямку соціальної адаптації. Усвідомлення мотивів – це складний динамічний процес, який пов’язаний із розв’язанням внутрішніх протиріч, пошуком правильної поведінки у ситуації вибору. Поступові зміни уявлення про себе та оточуючий світ впливають на відновлення рівноваги у системі “образ світу – образ “Я” школярів. Чим більший рівень коливань визначеної системи свідомості, тим складніше відбувається процес усвідомлення соціально-культурних потреб та мотивів. Відновлення стабільності між образом світу та образом “Я” позначається на передбачуваності та послідовності особистості, потребово-мотиваційній сфері, поведінці [5,6].

Психологічна корекція поведінки учнів з позиції особистісно-моделюючого підходу включає образне усвідомлення кінцевого результату (до чого прагнемо), засобів виховання (яким чином досягаємо). Позитивний результат отримуємо завдяки таким трансформаціям свідомості дитини, коли якість її образу світу відповідає якості образу “Я”. Односторонні зміни свідомості, наприклад, поглиблення рефлексії

власного “Я” без відповідного переосмислення оточуючого світу лише загострюють дисгармонії особистісного розвитку, поведінку.

В контексті нашого дослідження було здійснено корекцію самостійних мікросвітів школярів, які позитивно впливають на їх поведінку, а саме, змістовне збагачення та емоційно-позитивне переживання соціального світу (сім'я, друзі, найближче оточення), фізичного (образ «Я»), психосоматичного (образ тіла), науково-аналітичного (навчальна діяльність). Л. Ф. Бурлачук вказує на важливість “єдності проєктивного обстеження і психотерапії” [1, с. 305]. Практичне впровадження завдань нашого наукового дослідження включає застосування традиційних методів та методик, якими володіє шкільний психолог. В. Д. Менделевич підкреслює, що психологічна корекція водночас із навчанням, виховання є творчим процесом формування особистості: “Людина виступає у ролі матеріалу, із якого “ліпиться” оптимальний для нього або ідеальний для суспільства образ” [5, с. 362]. Здійснюючи вплив на структурні компоненти образу світу, ми водночас впливаємо і на розвиток особистісної рефлексії учнів та їх поведінку.

Висновки. Невідповідність між якісним рівнем образу світу та образу “Я” ззовні проявляється у психосоціальних кризах із неадаптаційною поведінкою; досягнення рівноваги між світоглядом та уявленням про себе позитивно позначається на особистісному розвитку. Власне, метою психологічної корекції є досягнення таких змін образу світу та образу “Я” школярів, що спрямовані на зняття внутрішніх та зовнішніх протиріч становлення їх свідомості та самосвідомості.

Список використаних джерел

1. Бурлачук Л.Ф. Психодіагностика: Учебник для вузов / Бурлачук Л.Ф. // 2005. 351 с.
2. Бушай І.М. Психологічні особливості розвитку образу світу школярів: Монографія / Бушай І.М. // Чернігів: Державне підприємство „Чернігівський державний центр науково-технічної і економічної інформації”. 2007. 382 с.

3. Максименко С. Емоційний розвиток дитини / Упоряд.: С. Максименко, К. Максименко, О. Главник // 2003. 112 с. (Психол. Інструментарій).
4. Малкина-Пых И. Г. Возрастные кризисы взрослости / Малкина-Пых И.Г. // 2005. 416 с.
5. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология: Учебное пособие / Менделевич В.Д. // 2005. 432 с.
6. Титаренко Т.М. Життєві кризи: технології консультування. Перша частина /Титаренко Т.М.// 2007. 144 с. (Серія «Психологічний інструментарій»).

Васильєва С. Д.

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ЗАДОВОЛЕНOSTІ ДОВГОТРИВАЛИМИ СТОСУНКАМИ У ГЕТЕРОСЕКСУАЛЬНИХ ПАРАХ РАНЬОГО ДОРОСЛОГО ВІКУ

ВСТУП. Сучасне суспільство в Україні швидко змінюється, змінюються цінності, зразки гендерної взаємодії, погляди на стосунки, ролі чоловіків і жінок у суспільстві та в сім'ї. Питання задоволеності партнерськими стосунками є актуальним, адже суспільство зацікавлене в їх стабільності. Задовільні партнерські стосунки мають безпосередній вплив на формування сім'ї, яка є важливою ланкою соціально-економічної структури суспільства. Наразі більше половини подружніх пар в Україні розлучаються, а пари раннього дорослого віку розлучаються найчастіше. Здатність людей молодого дорослого віку підтримувати довготривалі партнерські стосунки та створювати сім'ї впливає на різні сфери суспільного життя й благополуччя населення. Задовільні партнерські стосунки позначаються на вихованні дітей, полегшують розв'язання соціальних проблем, таких як житло, соціальне забезпечення, працевлаштування тощо. Метою цього дослідження є вивчення психологічних чинників задоволеності довготривалими партнерськими стосунками у людей раннього дорослого віку, а також розробка й